

Lantmäteriets författningsförslag

En rikstäckande digital registerkarta, m.m.

Dnr 503-2014/2165

Sammanfattning

Regeringen har i proposition 2009/10:224 Ett sammanhängande system för geografisk miljöinformation gjort bedömningen att reglerna som medger möjlighet att föra manuell registerkarta bör upphöra att gälla samt att berörda kommunala lantmäterimyndigheter bör övergå till att i stället föra den i fastighetsregistret ingående digitala registerkartan. Övergången ska vara genomförd senast vid utgången av år 2017.

Lantmäteriet delar regeringens bedömningar och föreslår därför att nödvändiga ändringar görs i de författningar som rör manuell registerkarta och kommunala lantmäterimyndigheters möjlighet att själva ansvara för drift och förvaltning av system för automatiserad behandling av registerkartor.

Övergången till en rikstäckande digital registerkarta genomförs i samråd med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Den arbetsgrupp med deltagare från SKL och ett antal kommuner som bildats för genomförandet av övergången har löpande hållits informerade om arbetet med författningsförslaget.

Författningsändringarna föreslås träda ikraft den 1 januari 2018.

Innehållsförteckning

1	Författningstext	4
1.1	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2000:308) om fastighetsregister	4
1.2	Förslag till förordning om ändring i fastighetsbildningskungörelsen (1971:762).....	9
1.3	Förslag till förordning om ändring i förordningen (1995:1459) om avgifter vid lantmäteriförrättningar	10
1.4	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2009:946) med instruktion för Lantmäteriet	11
2	Inledning	12
2.1	Bakgrund	12
2.2	Ansvar för och förande av registerkartor.....	13
2.2.1	Olika former av registerkartor	13
2.2.2	Registerkarta som förs av den statliga lantmäterimyndigheten	13
2.2.3	Registerkarta som förs av kommunal lantmäterimyndighet.....	14
2.2.4	Krav på tekniska system hos kommunala lantmäterimyndigheter.....	14
2.2.5	Lantmäteriets övergripande ansvar för teknikutveckling inom fastighetsbildningsområdet.....	15
2.2.6	Nationell digital registerkarta (NDRK)	16
2.3	Lantmäteriets informationsansvar enligt Inspire	16
2.4	Personuppgiftsansvaret för registerkartan	17
2.5	Identifierade problem med nuvarande regelverk kring registerkartan	18
2.6	Beskrivning av gällande rätt.....	20
2.6.1	Regler om digital registerkarta	20
2.6.2	Regler om manuell registerkarta.....	22
3	Överväganden och förslag	23
3.1	Tidigare överväganden och förslag	23
3.2	Reglerna om manuell registerkarta utmönstras	24
3.3	Digital registerkarta ska enbart föras i statens system.....	25
4	Förslagets konsekvenser	27
4.1	Vad är problemet och vad vill man uppnå?	27
4.2	Vilka alternativa lösningar finns och vad blir effekterna om någon reglering inte kommer till stånd?	28
4.3	Vilka berörs av regleringen?	29
4.4	Kostnadsmässiga och andra konsekvenser som regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen.....	30
4.4.1	Inledning.....	30
4.4.2	Aktörer inom det kommunala området.....	30
4.4.3	Aktörer inom det statliga området	34
4.4.4	Övriga kategorier av aktörer	36

4.4.5	Sammanfattning och värdering av konsekvenserna.....	37
4.4.6	Finansiering	38
4.5	Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU	38
4.6	Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser	39
4.6.1	Särskilda hänsyn när det gäller ikraftträdande	39
4.6.2	Behov av informationsinsatser m.m.	39
4.7	Konsekvenser för företagen.....	40
4.7.1	Antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen	40
4.7.2	Vilken tidsåtgång regleringen kan medföra för företagen och vad den innebär för företagens administrativa kostnader.....	40
4.7.3	Vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen.....	41
4.7.4	Hur regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen.....	42
4.7.5	Hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen	42
4.7.6	Om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning	42
5	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	43

Bilagor

Bilaga 1	Underlag och kostnadsberäkning	44
----------	--------------------------------------	----

1 Författningstext

Lantmäteriet har följande förslag till författningstext.

1.1 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2000:308) om fastighetsregister

Häriigenom föreskrivs att 2, 3, 21, 28, 31 och 35 §§ förordningen (2000:308) om fastighetsregister ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Lantmäteriet ansvarar för drift och förvaltning av Fastighetsregistret
*En kommunal lantmäteri-
myndighet som inte använder
statens system för automatiserad
behandling av registerkartor
ansvarar själv för drift och
förvaltning av sitt system.*

3 §²

I allmänna delen ska redovisas
1. fastigheter och samfälligheter,
2. koordinater,
3. planer m.m.,
4. kvarter,
5. gemensamhetsanläggningar
m.m., samt
6. registerkarta (registerkarta
som förs med automatiserad
behandling).

I allmänna delen ska redovisas
1. fastigheter och samfälligheter,
2. koordinater,
3. planer m.m.,
4. kvarter,
5. gemensamhetsanläggningar
m.m., samt
6. registerkarta.

*Registerkarta som med stöd av
30 § fastighetsbildningskungö-
relsen (1971:762) förs manuellt
ingår inte i fastighetsregistret.*

Kvarter ska redovisas endast om kommunen begär det.

En uppgift om fastighetsbildning, fastighetsbestämning, särskild gränsutmärkning eller ledningsrätt anses införd i allmänna delen, när uppgiften har förts in enligt 21 §. En uppgift om åtgärd enligt anläggningslagen (1973:1149) anses införd i allmänna delen, när uppgiften har förts in enligt 21 eller 35 §.

¹ Senaste lydelse 2008:687.

² Senaste lydelse 2009:1206.

21 §³

Redovisningen av uppgifter om fastigheter och samfälligheter ska göras enligt följande.

Fastigheter och samfälligheter	Uppgift redovisas beträffande (anges med x)	
	Fastighet	samfällighet
<i>Area, läge</i>		
enhets land-, vatten- och totalareal	x	x
Anm. Om det är lämpligt får även Enhetsområdes land-, vatten-, och totalareal redovisas.		
För ägarlägenhetsfastigheter och andra tredimensionella utrymmen redovisas ingen arealuppgift. I stället redovisas uppgift om boarea och våningsplan för varje ägarlägenhetsfastighet samt uppgift om typ, storlek och höjdläge för varje tredimensionellt utrymme av annat slag.		
nummer på enhetsområde	x	x
antal registrerade områden	x	
beteckning på område som tillkommit genom sämjedelning	x	x
uppgift om att ej arealredovisat vattenområde tillhör enhet eller enhetsområde	x	x
redovisning av koordinater för enhet eller enhetsområde	x	x
anmärkning om att fastighet endast består av andel i samfällighet eller av fristående fiske	x	
anmärkning om att redovisad arealuppgift är osäker	x	x
anmärkning om att enheten urholkas av en ägarlägenhetsfastighet eller ett annat tredimensionellt utrymme		

³ Senaste lydelse 2011:372 (Jfr. 2013:808). Ändringen innebär att beteckning på registerkartblad [...] har tagits bort från förteckningen under rubrikerna Areal, läge respektive Fristående fiske.

eller att enheten urholkar annan enhet	x	x
<i>Fristående fiske</i>		
totalareal för fastighets och fiskesamfällighets fiskeområden	x	x
nummer på fiskeområden	x	x

28 §⁴

Redovisningen av en plan m.m. ska innehålla uppgift om	
1. beteckningen på planens, bestämmelsens, beslutets eller utredningens arkivakt,	1. beteckningen på planens, bestämmelsens, beslutets eller utredningens arkivakt,
2. fornlämningsnummer för fornlämning,	2. fornlämningsnummer för fornlämning,
3. län och registerområde,	3. län och registerområde,
4. planens, bestämmelsens, beslutets eller utredningens art,	4. planens, bestämmelsens, beslutets eller utredningens art,
5. datum för beslut,	5. datum för beslut,
6. datum då tidsbegränsad bestämmelse upphör att gälla,	6. datum då tidsbegränsad bestämmelse upphör att gälla,
7. datum då genomförandetiden för en detaljplan börjar respektive upphör,	7. datum då genomförandetiden för en detaljplan börjar respektive upphör,
8. datum då en regionplan upphör att gälla,	8. datum då en regionplan upphör att gälla,
9. sådan detaljplan som berör en fastighetsplan,	9. sådan detaljplan som berör en fastighetsplan,
10. sådan fastighetsplan som berör en detaljplan,	10. sådan fastighetsplan som berör en detaljplan,
11. särskilda anmärkningar om planens, bestämmelsens, beslutets eller utredningens innebörd och omfattning,	11. särskilda anmärkningar om planens, bestämmelsens, beslutets eller utredningens innebörd och omfattning,
12. aktbeteckning och datum för plan, bestämmelse, beslut eller utredning som har ändrats genom eller innebär en förändring av en redovisad enhet,	12. aktbeteckning och datum för plan, bestämmelse, beslut eller utredning som har ändrats genom eller innebär en förändring av en redovisad enhet,
13. fastighet, samfällighet och, om kvartersregister förs, kvarter som berörs av planen, bestämmelsen, beslutet eller utredningen,	13. fastighet, samfällighet och, om kvartersregister förs, kvarter som berörs av planen, bestämmelsen, beslutet eller utredningen, <i>samt</i>

⁴ Senaste lydelse 2013:536.

14. *beteckning på registerkartblad där planen, bestämmelsen, beslutet eller utredningen redovisas, samt*

15. koordinater för fornlämning.

Om det är lämpligare, får redovisning enligt första stycket 13 av berörda fastigheter och samfälligheter i stället innehålla uppgifter om det registerområde eller den trakt som berörs. Om det finns särskilda skäl, får sådan redovisning helt underlåtas.

14. koordinater för fornlämning.

31 §⁵

Redovisningen av ett kvarter *skall* innehålla uppgift om

1. kvarterets beteckning,
2. nummer som har använts för en föreslagen fastighet eller samfällighet (lott eller tomt) i fastighetsplan för kvarteret,
3. *beteckning på registerkartblad på vilket kvarteret helt eller delvis redovisas,*
4. enligt 27 § redovisade planer, bestämmelser, beslut eller utredningar som berör kvarteret, samt
5. övriga förhållanden av betydelse för kvarteret.

Redovisningen av ett kvarter *ska* innehålla uppgift om

1. kvarterets beteckning,
2. nummer som har använts för en föreslagen fastighet eller samfällighet (lott eller tomt) i fastighetsplan för kvarteret,
3. enligt 27 § redovisade planer, bestämmelser, beslut eller utredningar som berör kvarteret, samt
4. övriga förhållanden av betydelse för kvarteret.

35 §⁶

Redovisningen av gemensamhetsanläggningar m.m. *skall* innehålla uppgifter om

1. redovisningsenhetens beteckning,
2. administrativ tillhörighet m.m.,
3. tidigare beteckning,
4. *beteckning på registerkartblad på vilket enheten redovisas,*
5. ändamål,
6. fastighet eller annan deltagare i anläggningen eller föreningen,
7. samfällighetsförenings firma eller namn på liknande sammanslutning,

Redovisningen av gemensamhetsanläggningar m.m. *ska* innehålla uppgifter om

1. redovisningsenhetens beteckning,
2. administrativ tillhörighet m.m.,
3. tidigare beteckning,
4. ändamål,
5. fastighet eller annan deltagare i anläggningen eller föreningen,
6. samfällighetsförenings firma eller namn på liknande sammanslutning,
7. förrättning eller annan åtgärd som berör enheten med uppgift om åtgärdens art, datum för

⁵ Senaste lydelse 2000:308.

⁶ Senaste lydelse 2000:308.

8. förrättning eller annan åtgärd som berör enheten med uppgift om åtgärdens art, datum för registrering och aktbeteckning,

9. rättighet som redovisas enligt 22 § och som berör enheten med uppgift om rättighetstyp, ändamål, härskande eller tjänande enhet och aktbeteckning, samt

10. övriga förhållanden av betydelse för enheten.

Om en tomträtt berörs av en åtgärd enligt anläggningslagen (1973:1149), *skall* åtgärden redovisas som om åtgärden avser den fastighet där tomträtten har skrivits in.

registrering och aktbeteckning,

8. rättighet som redovisas enligt 22 § och som berör enheten med uppgift om rättighetstyp, ändamål, härskande eller tjänande enhet och aktbeteckning, samt

9. övriga förhållanden av betydelse för enheten.

Om en tomträtt berörs av en åtgärd enligt anläggningslagen (1973:1149), *ska* åtgärden redovisas som om åtgärden avser den fastighet där tomträtten har skrivits in.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2018.

1.2 Förslag till förordning om ändring i fastighetsbildningskungörelsen (1971:762)

Regeringen föreskriver i fråga om fastighetsbildningskungörelsen (1971:762)⁷

dels att 30 och 31 §§ ska upphöra att gälla,

dels att rubriken före 30 § ska utgå,

dels att 33 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

33 §⁸

En uppgift som avses i 3 § första stycket 1-5 förordningen (2000:308) om fastighetsregister och som ska föras in i registrets allmänna del ska innan registreringen verkställs föras in i ett till registret anslutet system för automatiserad behandling där uppgiften inte är allmänt tillgänglig (preliminär registrering). En särskild uppgift ska omedelbart upprättas över den preliminära registreringen. Den preliminära registreringen ska granskas och godkännas av den som har fattat beslutet om införingen.

Sedan godkännande har skett enligt första stycket ska ärendet anmälas till Lantmäteriet för slutlig registrering i fastighetsregistrets allmänna del enligt 71 § förordningen om fastighetsregister. Som registreringsdag ska därvid anges den dag uppgiften kommer att finnas tillgänglig i registret. Om en uppgift till följd av ett tekniskt fel eller av någon annan anledning inte kan föras in i registret den angivna dagen, ska lantmäterimyndigheten ange en ny registreringsdag.

När en registerkarta förs med automatiserad behandling, får Uppgifter om koordinater som ska föras in i fastighetsregistrets allmänna del får hämtas från registerkartan.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2018.

⁷ Senaste lydelse av

30 § 2000:313

31 § 2000:313

rubriken närmast före 30 § 2000:313

⁸ Senaste lydelse 2008:679

1.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1995:1459) om avgifter vid lantmäteriförrättningar

Härigenom föreskrivs att 4 § förordningen (1995:1459) om avgifter vid lantmäteriförrättningar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §⁹

Avgiften beräknas efter den tid som behövs för handläggning av förrättningen och införande i fastighetsregistret, *inklusive manuellt förd registerkarta*, samt kostnaderna för handläggningen respektive införandet.

Avgiften beräknas efter den tid som behövs för handläggning av förrättningen och införande i fastighetsregistret samt kostnaderna för handläggningen respektive införandet.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2018.

⁹ Senaste lydelse 2003:1192

1.4 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2009:946) med instruktion för Lantmäteriet

Härigenom föreskrivs att 30 a § förordningen (2009:946) med instruktion för Lantmäteriet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 a §¹⁰

Lantmäteriet ska ta ut avgifter för att myndigheten efter särskild begäran lämnar ut handlingar i större format än A4 och utskrifter från *automatiskt databehandlad registerkarta*.

Avgifterna ska motsvara självkostnaden för kopieringen eller utskriften och får inte avse ersättning för att ta fram eller återställa handlingen.

Lantmäteriet får meddela föreskrifter om avgifternas storlek. Bestämmelserna om särskilt skriftligt beslut och överklagande i 23 och 24 §§ avgiftsförordningen (1992:191) ska tillämpas på avgifter som tas ut enligt Lantmäteriets föreskrifter.

Lantmäteriet ska ta ut avgifter för att myndigheten efter särskild begäran lämnar ut handlingar i större format än A4 och utskrifter från registerkartan.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2018.

¹⁰ Senaste lydelse 2011:1157

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Regeringen har i proposition 2009/10:224 Ett sammanhängande system för geografisk miljöinformation gjort bedömningen att reglerna som medger möjlighet att föra manuell registerkarta bör upphöra att gälla samt att berörda kommunala lantmäterimyndigheter bör övergå till att i stället föra den i fastighetsregistret ingående digitala registerkartan. Enligt regeringens bedömning är det mot bakgrund av kraven i det s.k. Inspire-direktivet¹ lämpligt att samtliga kommuner har övergått till att föra den nationella registerkartan när befintlig geografisk information och informationshanteringstjänster ska finnas tillgängliga i det sammanhängande systemet år 2017.²

Enligt regleringsbrevet för budgetåren 2011 och framåt ska Lantmäteriet efter samråd med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) genomföra en övergång till en rikstäckande digital registerkarta i enlighet med regeringens bedömningar i proposition 2009/10:224. Övergången ska enligt regleringsbrevsuppdraget vara genomförd senast den 31 december 2017.³

Ett led i genomförandet av regleringsbrevsuppdraget är att analysera behovet av författningsändringar med anledning av övergången till en rikstäckande digital registerkarta.

Förslagen i denna promemoria tar sikte på dels reglerna om manuell registerkarta, dels reglerna om ansvaret för drift och förvaltning av digital registerkarta.

Den arbetsgrupp med deltagare från SKL och ett antal kommuner som bildats för genomförandet av övergången övergång till en rikstäckande digital registerkarta har löpande hållits informerade om arbetet med författningsförslaget.

Författningsändringarna föreslås träda ikraft den 1 januari 2018.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG av den 14 mars 2007 om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen (Inspire).

² Se prop. 2009/10:224, sid. 88-90.

³ Regeringsbeslut 2013-12-19, IV:19, Dnr. S2013/8937/SAM, sid. 4.

2.2 Ansvar för och förande av registerkartor

2.2.1 Olika former av registerkartor

Registerkartan är en karta som innehåller uppgifter om fastigheters utbredning och deras beteckningar tillsammans med uppgifter om gällande detaljplaner, fastighetsplaner, servitut m.m.

Registerkartan består i rättsligt hänseende av följande tre slag av information som för övrigt även redovisas i fastighetsregistrets s.k. textdel:

- fastighetsindelning,
- plan/markreglerande bestämmelser och
- rättigheter.

Till detta kommer s.k. bakgrundsinformation för att underlätta förståelsen, t.ex. markanvändning, vägar, bebyggelse och höjdkurvor.

Registerkartan kan vara antingen digital eller analog (i pappersform).

Den digitala registerkartan (DRK) förs med automatiserad behandling och ingår i fastighetsregistret. En digital registerkarta ska kunna presenteras i utritad form, dvs. som en traditionell karta.

Den analoga (manuella) registerkartan utgör ett systematiskt uppbyggt bladindelad kartverk som upprättas på grundval av en karta.

Medan den digitala registerkartan formellt ingår i fastighetsregistret så gör den manuella registerkartan inte det. Den manuella registerkartan anses dock rättsligt höra till fastighetsregistret.⁴

Innan registerkartan började föras digitalt fördes den helt och hållet manuellt. Det är i dagsläget (januari 2016) enbart kommunala lantmäterimyndigheter som i någon utsträckning fortfarande för manuella registerkartor. Det pågår en successiv övergång från analoga till digitala registerkartor. Det kan också förhålla sig så att enbart viss information förs i manuell registerkarta medan övrig information förs i digital registerkarta. Det finns i dagsläget en mindre mängd kvarvarande manuella registerkartor (främst med information om rättigheter och planer), men även här har situationen förbättrats betydligt på senare år.

2.2.2 Registerkarta som förs av den statliga lantmäterimyndigheten

Den statliga lantmäterimyndigheten har ansvar för förande av registerkarta inom de områden där myndigheten ansvarar för fastighetsbildning och efterföljande registrering i fastighetsregistret.

Samtliga statliga fastighetsbildningskontor för registerkartan digitalt i statens system. Informationen i registerkartan lagras centralt i en databas hos Lantmäteriet. Några lokala statliga system eller databaser där digital registerkarta förs eller lagras finns således inte.

⁴ Se prop. 1999/2000:39 Registrering av fastighetsrättsliga förhållanden, m.m., sid. 66 och prop. 2009/10:224, sid. 89.

2.2.3 Registerkarta som förs av kommunal lantmäterimyndighet

En kommunal lantmäterimyndighet har ansvar för förande av registerkarta inom hela kommunens område. Vissa slag av förrättningar ska dock överlämnas till den statliga lantmäterimyndigheten för handläggning. Den statliga myndigheten ansvarar då för att registrera in uppgifterna om förrättningen i fastighetsregistrets textdel. När det gäller införingen av motsvarande uppgifter i registerkartan så förekommer i dagsläget följande två olika varianter, bl.a. beroende på vilket tekniskt system som berörd kommun använder.

1. Den statliga lantmäterimyndigheten ges tillfällig behörighet att uppdatera registerkartan i det system som kommunen använder.
2. Den statliga myndigheten levererar underlaget för registreringen i registerkartan till den kommunala myndigheten. Man kan säga att ansvaret för att uppdatera registerkartan i detta fall är delat mellan den statliga och kommunala myndigheten. Den statliga myndigheten ansvarar för att leverera underlaget och den kommunala myndigheten ansvarar för att göra själva uppdateringen av registerkartan.

En kommunal lantmäterimyndighet har i dag rättslig möjlighet att föra digital registerkarta antingen i statens system eller i eget system.

Om myndigheten har valt att föra registerkartan i eget system så ansvarar den själv för drift och förvaltning av registerkartan. För den som vid en given tidpunkt vill ta del av innehållet i den digitala registerkartan så är det kommunens system och databaser som utgör källan och originalet för informationen. Av totalt 39 kommunala lantmäterimyndigheter är det i dagsläget 20 myndigheter som för den digitala registerkartan i eget system medan 19 myndigheter för registerkartan i statens system. Enbart en kommunal lantmäterimyndighet tillämpar i dagsläget periodisk ajourhållning för fastighetsindelningen. För planer och bestämmelser är det ännu bara fem som för kontinuerligt. För rättigheter och gemensamhetsanläggningar är det 31 myndigheter som i dag för kontinuerligt.

Det förekommer vidare att vissa kommunala myndigheter för manuell registerkarta. Det kan också förhålla sig så att enbart viss information förs i manuell registerkarta medan övrig information förs i digital registerkarta.

Att vara kommunal lantmäterimyndighet är ett frivilligt åtagande från kommunens sida.

2.2.4 Krav på tekniska system hos kommunala lantmäterimyndigheter

Det är regeringen som meddelar tillstånd för en kommun att inrätta en kommunal lantmäterimyndighet och att svara för verksamheten vid myndigheten.

Enligt 2 § 5 lagen (1995:1393) om kommunal lantmäterimyndighet är en av förutsättningarna för att ett sådant tillstånd ska meddelas att myndighetens informationssystem kommer att få en sådan teknisk standard som säkerställer det informationsutbyte mellan stat och kommun som behövs inom lantmäteriområdet. Bestämmelsen tar enligt förarbetena sikte på standarden på kommunens informationssystem för fastighetsuppgifter.⁵

2.2.5 Lantmäteriets övergripande ansvar för teknikutveckling inom fastighetsbildningsområdet

I proposition 1995/96:78 Ansvaret för fastighetsbildningsverksamheten m.m. anförde regeringen att Lantmäteriverket som central myndighet inom verksamhetsområdet har det övergripande ansvaret för teknikutvecklingen och för att berörda intressenter kan utnyttja bl.a. de rationaliseringsmöjligheter som kan uppstå. I verkets samordningsansvar ligger att främja ett ändamålsenligt och effektivt utnyttjande av de geografiska informationssystemen inom detta område. Detta förutsätter väl fungerande system för produktion och tillhandahållande av data. Information måste säkert och effektivt kunna bytas mellan olika producenter samt mellan producenter och användare. En god teknisk standard behövs också för att förrätningskostnaderna och därmed avgifterna för användarna ska kunna hållas så låga som möjligt.⁶

Viktigast är enligt propositionen en gemensam teknisk standard för registreringen mot fastighetsdatasystemet [nuvarande fastighetsregistret] samt vid uppbyggnad och förvaltning av digitala registerkartor. Kravet på teknisk samordning innebär dock inte att Lantmäteriverket ska kunna föreskriva att en kommun ska välja tekniska system och rutiner som är identiska med verkets egna. Under förutsättning att utbytet av information mellan systemen säkerställs, kan kommunen själv välja system och rutiner. Det är enligt propositionen emellertid angeläget att den fulla besparingspotentialen av sådana nya ADB-system som utvecklats med offentliga medel tas till vara av såväl statliga som kommunala lantmäterimyndigheter.⁷

Lantmäteriet erbjuder kommunerna att använda statens system för att föra digital registerkarta. När kommunen använder statens system lagras informationen i den statliga centrala databasen.

För de kommuner som har valt att inte använda statens system finns olika tekniska lösningar för att överföra informationen i registerkartan från lokala databaser till den statliga centrala databasen. Lantmäteriet har i dagsläget dock inte någon rättslig möjlighet att tvinga en kommun att överföra registerkartainformation till den statliga centrala databasen. Detta sker i stället på frivillig grund med stöd av avtal. Se vidare nästa avsnitt.

⁵ Prop. 1995/96:78, sid. 72.

⁶ Prop. 1995/96:78, sid. 52.

⁷ Prop. 1995/96:78, sid. 52-53.

2.2.6 Nationell digital registerkarta (NDRK)

Konceptet NDRK (Nationell digital registerkarta) innebär att de kommuner som har egen lantmäterimyndighet lagrar sin registerkartinformation i en gemensam databas hos Lantmäteriet. I samma databas lagras även registerkartinformationen från den statliga lantmäterimyndigheten. Det rättsliga ramverket kring NDRK regleras genom avtal mellan Lantmäteriet och berörda kommuner. NDRK är således inte reglerat i författning.

För användarna av fastighetsregistret är tillgången till en rikstäckande digital registerkarta av god kvalitet av mycket stor betydelse. Vitsen med NDRK är att kunna presentera och tillhandahålla en registerkarta av god kvalitet och som täcker hela riket.

För att kunna upprätthålla en nationell digital registerkarta med god kvalitet måste informationen i de kommunala myndigheternas lokala system och databaser överföras till den rikstäckande databasen så snabbt som möjligt. Detta sker i dag med stöd av olika tekniska lösningar. Beroende på vilka tekniska system som används så kan i dagsläget skillnaden i aktualitet mellan å ena sidan informationen i NDRK och å andra sidan informationen i kommunernas lokala databaser variera mellan någon dag (vid s.k. kontinuerlig ajourhållning) upp till en månad (vid s.k. periodisk ajourhållning).

Konceptet NDRK överbryggar således de mest omedelbara hindren för införandet av en rikstäckande digital registerkarta. När det gäller aktualiteten hos informationen i NDRK så återstår dock en hel del att göra. Brister finns också i fråga om registerkartans innehållsmässiga täckning.

Eftersom NDRK enbart innehåller information från digitala registerkartor så saknas i NDRK den information som förs av kommuner i manuell registerkarta. Som användare av registerkartan är man i fråga om den information som saknas i NDRK hänvisad antingen till den manuella registerkartan (i pappersform hos berörd kommun) eller till fastighetsregistrets textdel där merparten av motsvarande information även finns i textform.

2.3 Lantmäteriets informationsansvar enligt Inspire

Lantmäteriet har enligt förordningen (2010:1770) om geografisk miljöinformation informationsansvar bl.a. för uppgifter om fastighetsområden, administrativa gränser (t.ex. läns-, församlings- och sockengränser) samt för ortnamn och andra geografiska namn. Detta är en delmängd av den information som finns i den digitala registerkartan, antingen som grundinformation eller som sådan bakgrundsinformation som behövs för orienteringen på kartan.

Enligt Inspire-direktivet⁸ ska medlemsstaterna ha anpassat befintlig information och tjänster till de specifikationer som regleras i

⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG av den 14 mars 2007 om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen (Inspire).

genomförandebestämmelserna⁹ till direktivet inom sju år efter det att de har antagits. Den information som ingår i den digitala registerkartan bör enligt regeringens bedömningar i proposition 2009/10:224 Ett sammanhängande system för geografisk miljöinformation (sid. 90) i förhållande till direktivet anses som sådan befintlig information för vilken sju-års bestämmelsen gäller. Detta innebär att informationen i den digitala registerkartan ska finnas tillgänglig i det sammanhängande systemet senast år 2017.¹⁰

De kommuner som för digital registerkarta i eget system är i dagsläget inte informationsansvariga enligt förordningen om geografisk miljöinformation för de informationsmängder som finns i de lokala systemen. Det är i stället Lantmäteriet som ensamt utövar detta ansvar, vilket i praktiken vilar på konceptet NDRK som har redogjorts för ovan. Lantmäteriet bär således informationsansvaret för hela NDRK.

2.4 Personuppgiftsansvaret för registerkartan

Enligt 5 § lagen (2000:224) om fastighetsregister (FRL) är den statliga lantmäterimyndigheten personuppgiftsansvarig enligt personuppgiftslagen (1998:204) (PUL) för fastighetsregistret. Detta ansvar omfattar även behandlingen av personuppgifter som finns i den digitala registerkartan, vilken ingår i fastighetsregistret.

Med personuppgiftsansvaret enligt PUL följer bl.a. att Lantmäteriet ska tillse att behandlingen av personuppgifter sker på ett korrekt och säkert sätt, att information lämnas till registrerade, att personuppgifter inte överförs till tredje land annat än när detta är medgivet samt att oriktiga uppgifter rättas och att ersättning betalas till registrerad för skada och kränkning av den personliga integriteten som orsakats vid behandlingar som står i strid med lagen.

Personuppgiftsansvaret enligt PUL utgår från att det är den ansvarige som förfogar över medlen för behandlingarna och därmed även normalt utför dessa. En personuppgiftsansvarig kan givetvis även låta ett personuppgiftsbiträde att utföra behandlingarna för dennes räkning.

Enligt 6 § FRL ska den statliga lantmäterimyndigheten se till att det inte uppkommer otillbörligt intrång i registrerades personliga integritet eller risker från säkerhetssynpunkt. Bestämmelsen är ett utflöde av det personuppgiftsansvar som myndigheten har för fastighetsregistret. Därutöver ska myndigheten tillse att det inte uppkommer några risker från säkerhetssynpunkt. Härmed åsyftas t.ex. att myndigheten så långt det är möjligt ska förhindra sådan behandling som framstår som riskfylld för svenska försvarsintressen. Men bestämmelsen ska också ses mot bakgrund av den stora ekonomiska betydelse som fastighetsregistret har; registret måste alltså skötas så att dess löpande drift kan garanteras.

⁹ Kommissionens förordning (EU) nr 1089/2010 av den 23 november 2010 om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG vad gäller interoperabilitet för rumsliga datamängder och datatjänster.

¹⁰ Se även punkt 4 b) i övergångsbestämmelserna till förordningen (2010:1770) om geografisk miljöinformation.

2.5 Identifierade problem med nuvarande regelverk kring registerkartan

Tidsfördröjning vid ajourhållning av NDRK

Enligt huvudregeln i 19 kap. 3 § fastighetsbildningslagen (1970:988) (FBL) ska uppgift om fastighetsbildning, fastighetsbestämning eller särskild gränsutmärkning föras in i fastighetsregistrets allmänna del snarast möjligt sedan förrättningen avslutats och denna har vunnit laga kraft. Detta gäller såväl de textbaserade delarna av registret som registerkartan.

När det gäller de kommunala lantmäterimyndigheternas införing av uppgifter i de textbaserade delarna av fastighetsregistret (som sköts och förvaltas av det statliga lantmäteriet) så finns i dag fungerande system för detta. De kommunala lantmäterimyndigheterna kan föra in uppgifterna i fastighetsregistret i stort sett utan tidsfördröjning.

När det gäller de kommunala lantmäterimyndigheternas införing av uppgifter i den digitala registerkartan så kan de föra in uppgifterna i stort sett utan tidsfördröjning om registerkartan förs i ett lokalt system. Eftersom de kommunala myndigheter som för registerkartan i lokalt system även ska överföra uppgifterna till den rikstäckande digitala registerkartan (NDRK) så uppstår dock ett problem med tidsfördröjningar beroende på vilken lösning som har valts för överföringen.

Det främsta problemet som förekommer i ajourhållningen av digitala registerkartan torde vara den tidsfördröjning som kan uppstå mellan det att kommunen har uppdaterat sitt lokala system och det att informationen kan föras in i NDRK. Den längsta tidsfördröjningen finns vid användning av s.k. periodisk (månadsvis) ajourhållning. Målet är att den typen av ajourhållning ska vara utfasad till den 31 december 2017. Därefter ska ajourhållningen vara kontinuerlig, dag för dag. Det finns i dagsläget två olika sätt att ajourhålla kontinuerligt.¹¹

Den som i dagsläget har behov av att ta del av dagsaktuellt innehåll i en registerkarta som en kommun för i eget system så är det kommunens system som måste anlitas som informationskälla. Det lokala systemet utgör källan och originalet för informationen. Motsvarande information i NDRK kan i sämsta fall vara upp till en månad gammal. För användarna av fastighetsregistret är detta en stor nackdel.

När det gäller NDRK är problemet med nuvarande regelverk att det inte ger tillräckliga garantier för att en aktuell rikstäckande digital registerkarta kan hållas tillgänglig för tillhandahållande och i det sammanhängande systemet för geografisk miljöinformation på det sätt och inom den tid som föreskrivs i Inspire-direktivet.

¹¹ Befintliga IT-system för kontinuerlig ajourhållning är ”Bryggan” och ”Geometristöd i Utsikten”.

Kvarvarande manuella registerkartor

Regeringen aviserade för närmare 20 år sedan krav på användning av digital teknik för den registrering som en kommunal lantmäterimyndighet ska uppfylla. Trots detta har en övergång till digital teknik ännu inte genomförts fullt ut på det kommunala området. Eftersom ingen definitiv deadline för utfasning av manuella, pappersbaserade registerkartor har införts i författning så förekommer det fortfarande i dag att vissa kommunala myndigheter för viss registerkartinformation manuellt. Det berör främst uppgifter om rättigheter och planer, dvs. enbart en delmängd av den information som ska ingå i en registerkarta.

Det förhållandet att all information i registerkartan ännu inte finns tillgänglig i digital form utgör i sig ett problem, i synnerhet för användarna av registerkartan som inte kan förlita sig på att informationen i registerkartan är fullständig.

Som användare av registerkartan är man i fråga om den information som saknas i NDRK hänvisad antingen till den manuella registerkartan (i pappersform hos berörd kommun) eller till fastighetsregistrets textdel där merparten av motsvarande information finns digitalt i textform.

Lantmäteriets möjligheter att uppfylla personuppgiftsansvaret för den digitala registerkartan

Ett annat problem rör Lantmäteriets möjligheter att uppfylla personuppgiftsansvaret för informationen i de digitala registerkartor som förs av kommunal lantmäterimyndighet i eget system. Vad personuppgiftsansvaret innebär för Lantmäteriets del har behandlats i avsnitt 2.4 ovan.

I fråga om informationen i de digitala registerkartor som kommunala lantmäterimyndigheter i dag för i egna system förhåller det sig så att det är den kommunala lantmäterimyndigheten – och inte Lantmäteriet – som förfogar över medlen för behandlingarna och även i praktiken utför behandlingarna. Såsom konstaterats i avsnitt 2.4 utgår personuppgiftsansvaret enligt PUL från att det är den ansvarige som förfogar över medlen för behandlingarna och därmed även normalt utför dessa. Den personuppgiftsansvarige kan visserligen anlita ett personuppgiftsbiträde för att utföra behandlingar av personuppgifter för dennes räkning. Regelverket kring den digitala registerkartan är dock inte utformat på det sättet.

I fråga om de digitala registerkartor som de kommunala lantmäterimyndigheterna för i eget system så är det dessa myndigheter som i praktiken utför behandlingarna och har det faktiska inflytandet över behandlingarna av de personuppgifter som finns i registerkartan. Behandlingarna sker helt och hållet självständigt när registerkartan förs i eget system. Lantmäteriet kan inte påverka de behandlingar som utförs. Detta förhållande innebär att det finns grundläggande brister i den rättsliga systematiken kring fördelningen av personuppgiftsansvaret för

sådan digital registerkarta som kommunala lantmäterimyndigheter för i eget system.¹²

Lantmäteriet saknar alltså faktisk möjlighet att säkerställa att personuppgifter i registerkartan behandlas i enlighet med bestämmelserna i PUL och FRL. Det är endast genom Lantmäteriets rätt att utöva tillsyn över kommunala lantmäterimyndigheter¹³ och genom utfärdande av myndighetsföreskrifter¹⁴ som Lantmäteriet har ett inflytande på de kommunala lantmäterimyndigheternas behandling av personuppgifter i egna system för digital registerkarta. Detta inflytande går inte lika långt som t.ex. ett personuppgiftsbiträdesavtal kan innefatta.

När det gäller personuppgiftsansvaret för registerkartan är problemet med nuvarande regelverk att det innefattar hinder som medför att Lantmäteriet inte fullt ut fullt ut kan uppfylla personuppgiftsansvaret på det sätt som lagstiftaren torde ha avsett vid tillkomsten av FRL.

2.6 Beskrivning av gällande rätt

2.6.1 Regler om digital registerkarta

Bestämmelser om digital registerkarta finns i förordningen (2000:308) om fastighetsregister (FRF). Enligt 3 § första stycket FRF ska följande uppgifter redovisas i fastighetsregistrets allmänna del:

1. fastigheter och samfälligheter,
2. koordinater,
3. planer m.m.,
4. kvarter,
5. gemensamhetsanläggningar m.m., samt
6. registerkarta (registerkarta som förs med automatiserad behandling).

Såsom framgår av punkt 6 används inte termen digital registerkarta i författningen. I stället används enbart ”registerkarta” samt uttrycket ”registerkarta som förs med automatiserad behandling”. En vanlig

¹² Frågan om personuppgiftsansvaret för registerkarta som förs av kommunal lantmäterimyndighet i eget system behandlades inte särskilt i förarbetena till FRL. En gissning är att detta förhållande inte ens uppmärksammades av lagstiftaren. Möjligheten för kommunala lantmäterimyndigheter att föra registerkarta i eget system reglerades ju sedermera enbart i förordningen. Hade regleringen skett i lagform skulle frågan med säkerhet ha uppmärksammats av lagstiftaren. Se vidare resonemangen i prop. 1999/2000:39 Registrering av fastighetsrättsliga förhållanden, m.m., sid. 79 ff., som huvudsakligen rörde frågan om Lantmäteriet skulle dela personuppgiftsansvaret för fastighetsregistret med registerförande myndigheter, inkl. kommunala lantmäterimyndigheter.

¹³ Se 6 § lagen (1995:1393) om kommunal lantmäterimyndighet enligt vilken det statliga lantmäteriet utövar tillsyn över verksamheten vid sådana myndigheter. Lantmäteriet ska bl.a. kontrollera att verksamheten vid lantmäterimyndigheten bedrivs på ett kompetent och rättssäkert sätt. Det bör även inkludera kontroll av att myndigheten behandlar personuppgifter på ett korrekt sätt.

¹⁴ Se Lantmäteriets föreskrifter om informationssäkerhet vid förande av automatiskt behandlad registerkarta (LMFS 2012:4) som även riktar sig till kommunala lantmäterimyndigheter som för digital registerkarta i eget system.

fackterm för denna form av registerkartor är ”digital registerkarta” eller enbart DRK.

I 3 § andra stycket FRF sägs att registerkarta som med stöd av 30 § fastighetsbildningskungörelsen (1971:762, FBK) förs manuellt inte ingår i fastighetsregistret. Såsom redan redogjorts för i avsnitt 2.2.1 så anses de manuella registerkartorna i stället ”rättsligt höra till” fastighetsregistret. I nästa avsnitt redogörs närmare för reglerna om manuell registerkarta.

I 37 § FRF regleras vilka uppgifter som ska redovisas på registerkartan. Följande uppräkningslista finns i 37 § första stycket FRF:

1. gränser och beteckningar för bestående fastigheter och samfälligheter,
2. områden för servitut som avses i 22 § första stycket 1 FRF,
3. områden för nyttjanderätt som avses i 22 § första stycket 3 FRF,
4. områden och beteckningar för bestående enheter beträffande gemensamhetsanläggningar m.m.,
5. områden för ledningsrätt enligt ledningsrättslagen (1973:1144),
6. områden för vägrätt enligt väglagen (1971:948),
7. planer m.m. enligt 27 § första stycket 2–8 och andra stycket FRF,
8. kvartersindelningen och kvartersnamnen enligt 12 § FRF,
9. indelningen i län och kommuner, samt
10. indelningen i socknar vid den tidpunkt då register över fastigheter och samfälligheter började föras med hjälp av automatiserad behandling.

Utöver ovan uppräknade uppgifter får på registerkartan redovisas detaljer som krävs för orienteringen (t.ex. markanvändning, vägar, bebyggelse, höjdkurvor, ortnamn och andra geografiska namn) samt övriga uppgifter med anknytning till fastigheter och samfälligheter (37 § andra stycket FRF).

I 38 § FRF finns en undantagsbestämmelse om förenklad eller underlåten redovisning av uppgifter på registerkartan när det är påkallat på grund av någon särskild omständighet.

Enligt Lantmäteriets föreskrifter¹⁵ till 37 § FRF ska innehållet i registerkarta som förs med automatiserad behandling kunna presenteras i utritad form.

Registrering av uppgifter i fastighetsregistrets textdel och på registerkartan ska enligt 39 § FRF samordnas på så sätt att införingen i registerkartan ska ske i omedelbar anslutning till införingen i textdelen. Enligt Lantmäteriets föreskrifter till 39 § FRF ska uppgifterna vara införda på registerkartan senast två arbetsdagar efter det att uppgiften förts in i textdelen, om det inte finns särskilda skäl.

Enligt huvudregeln i 2 § första stycket FRF ansvarar Lantmäteriet för drift och förvaltning av fastighetsregistret. Detta inbegriper också

¹⁵ Lantmäteriets föreskrifter om hur fastighetsregistrets allmänna del skall föras. (Grundförfattning LMVFS 2000:2).

registerkartan i digital form eftersom denna enligt 3 § FRF utgör en del av registret.

I 2 § andra stycket FRF finns dock ett undantag som säger att en kommunal lantmäterimyndighet som inte använder statens system för automatiserad behandling av registerkartor själv ansvarar för drift och förvaltning av sitt system.

Det rättsliga stödet för Lantmäteriet att meddela verkställighetsföreskrifter beträffande den digitala registerkartan finns i 83 § FRF.

2.6.2 Regler om manuell registerkarta

Om en registerkarta inte förs med automatiserad behandling, ska det enligt 30 § FBK i stället finnas en manuellt förd registerkarta. En sådan karta ska utgöra ett systematiskt uppbyggt bladindelad kartverk. Kartverket ska upprättas på grundval av en karta eller motsvarande utgångsmaterial.

Beträffande varje kartblad ska anges när det har tagits i bruk.

Registerkartans skilda blad ska beroende på förhållandena upprättas i någon av följande skalor: 1:500, 1:1000, 1:2000, 1:5000, 1:10000, 1:20000, 1:50000 eller 1:100000. Om särskilda skäl föreligger, får i stället för skalorna 1:500 och 1:5000 användas skalorna 1:400 respektive 1:4000.

Registerkarta som förs manuellt ska ha samma innehåll som den digitala registerkartan. I 31 § FBK sägs att vad som i 37-39 §§ FRF föreskrivs i fråga om registerkarta som förs med automatiserad behandling ska i tillämpliga delar gälla även för en manuellt förd registerkarta.

I 37 § FBK finns bestämmelser om förvaring av manuella registerkartor. Lantmäteriet får med stöd av 38 § FBK meddela verkställighetsföreskrifter beträffande manuell registerkarta.

Förutom i FBK finns bestämmelser om manuell registerkarta i 4 § förordningen (1995:1459) om avgifter vid lantmåteriförrättningar.

I 21, 28, 31 och 35 §§ FRF finns bestämmelser som säger att beteckning på registerkartblad (i manuell registerkarta) ska redovisas i fastighetsregistret. I 3 § FRF finns också en hänvisning till regelsystemet om manuella registerkartor.

3 Överväganden och förslag

3.1 Tidigare överväganden och förslag

I regeringens proposition 2009/10:224 Ett sammanhängande system för geografisk miljöinformation, sid. 88-90, gjorde regeringen följande bedömningar gällande registerkartan bl.a. mot bakgrund av de krav som genomförandet av det s.k. Inspire-direktivet ställer på medlemsstaterna.

Lagen om kommunal lantmäterimyndighet trädde i kraft den 1 januari 1996. Det har alltså gått mer än 14 år sedan regeringen aviserade de krav på digital teknik för registrering som en kommunal lantmäterimyndighet ska uppfylla. Den anpassningsperiod för teknikutveckling etc. som de kommunala lantmäterimyndigheterna fick genom möjligheten att även fortsatt föra manuell registerkarta bör nu tas bort. Det åligger lantmäterimyndigheten att föra fastighetsregistret i omedelbar anslutning till exempelvis ett fastighetsbildningsbeslut. Registerkartan utgör inget undantag. Den fördröjning av registreringen som i dag förekommer, i vissa fall upp till en månad eller längre, är inte acceptabel. Detta gäller särskilt med hänsyn till det ökade behovet av tillgänglighet till elektroniskt lagrad information i samhället.

Regeringen anser, i likhet med några av remissinstanserna att Sverige måste ha ett samlat¹⁶ och uppdaterat¹⁷ fastighetsregister och att det inte är ändamålsenligt att ålägga de kommunala lantmäterimyndigheterna ett informationsansvar i enlighet med Inspire. Informationsansvaret bör läggas på den mest lämpliga nivån, dvs. i detta fall på Lantmäteriet. Regeringen har förståelse för att den teknikutveckling som pågår och som det finns behov av gör att samtliga kommuner inte hinner anpassa sin verksamhet och tekniska system till 2011.

Genomförandebestämmelserna för information som omfattas av Inspiredirektivets bilaga I beslutades av Inspire-genomförandekommittén i december 2009. Medlemsstaterna ska inom två år ha anpassat ny och kraftigt omstrukturerad information och tjänster, respektive sju år avseende befintlig information och tjänster, till de specifikationer som regleras i genomförandebestämmelserna. Den information som ingår i den digitala registerkartan bör i förhållande till direktivet anses som befintlig information. Det är därför enligt regeringens uppfattning lämpligt att samtliga kommuner har övergått till att föra den nationella registerkartan när befintlig geografisk information och informationshanteringstjänster ska finnas tillgängliga i det sammanhängande systemet 2017. Regeringen avser att ge Lantmäteriet i uppdrag att efter samråd med Sveriges Kommuner och Landsting genomföra en övergång till rikstäckande digital registerkarta.

¹⁶ Med "samlat" avses att hela fastighetsregistret inklusive den (nationella) digitala registerkartan såväl formellt som fysiskt ska vara samlad i en sammanhållen nationell datamiljö (en nod i den nationella strukturen för geografisk miljöinformation). (Enligt avstämning med företrädare för Social- och Miljödepartementet den 16 april 2012.)

¹⁷ Med "uppdaterat" avses kontinuerligt löpande, i princip daglig, ajourföring där informationen i registrets textdel och registerkartan uppvisar god överensstämmelse. (Enligt avstämning med företrädare för Social- och Miljödepartementet den 16 april 2012.)

Regeringen gjorde sammanfattningsvis följande bedömning:

- Reglerna som medger möjlighet att föra manuell registerkarta bör upphöra att gälla.
- Regeringen avser att ge Lantmäteriet i uppdrag att genomföra en övergång till rikstäckande digital registerkarta.¹⁸

Bakom regeringens ovan redovisade bedömningar ligger givetvis tanken att det inte skulle bli rationellt om berörda kommuner var och en skulle bära informationsansvaret för den registerkarteinformation som de förvaltar i egna system. Varje kommun med lantmäterimyndighet skulle då behöva anslutas till det nationella sammanhängande systemet för tillgång till och utbyte av geografisk information samt i övrigt bära det ansvar som följer enligt lagen (2010:1767) och förordningen (2010:1770) om geografisk miljöinformation. Det är lämpligare att informationsansvaret för den digitala registerkartan helt och hållet ligger på det statliga lantmäteriet.¹⁹

Enligt regleringsbrevet för budgetåren 2011 och framåt ska Lantmäteriet efter samråd med SKL genomföra en övergång till rikstäckande digital registerkarta i enlighet med regeringens bedömningar i proposition 2009/10:224. Övergången ska enligt regleringsbrevs-uppdraget vara genomförd senast den 31 december 2017.²⁰

3.2 Reglerna om manuell registerkarta utmönstras

Lantmäteriets förslag: Reglerna om manuell registerkarta bör utmönstras.

Skälen för Lantmäteriets förslag: Lantmäteriet delar regeringens bedömning i proposition 2009/10:224, sid. 88 f. att reglerna som medger möjlighet att föra manuell registerkarta bör upphöra att gälla.

Det har gått närmare 20 år sedan regeringen i proposition 1995/96:78²¹ aviserade de krav på digital teknik för registrering, uppbyggnad och förvaltning av bl.a. registerkartor som en kommunal lantmäterimyndighet bör uppfylla. Enligt Lantmäteriets bedömning har de kommunala lantmäterimyndigheterna haft en tillräckligt lång anpassningsperiod och att det nu är hög tid att slopa reglerna om manuell registerkarta.

En fortsatt möjlighet att föra manuella registerkartor får negativa konsekvenser bl.a. för användarna av fastighetsregistret. Registerkartan kan inte fullt ut bli digital så länge det finns manuella registerkartor. Som användare av registerkartan är man i fråga om den information som inte finns i digital form hänvisad antingen till den manuella registerkartan (i

¹⁸ Prop. 2009/10:224, sid. 88.

¹⁹ Se prop. 2009/10:224, sid. 88-90.

²⁰ Regeringsbeslut 2013-12-19, IV:19, Dnr. S2013/8937/SAM, sid. 4.

²¹ Proposition 1995/96:78 Ansvar för fastighetsbildningsverksamheten m.m.

pappersform hos berörd kommun) eller till fastighetsregistrets textdel där merparten av motsvarande information finns digitalt i textform.

Förändringen av regelsystemet bör enligt Lantmäteriets bedömning tidsmässigt samordnas med regleringsbrevsuppdraget att genomföra en övergång till rikstäckande digital registerkarta, vilket ska vara slutfört senast vid utgången av 2017.

Grundbestämmelserna om manuell registerkarta finns i 30-31 §§ FBK, vilka bör helt slopas. Förslaget medför behov av följdändringar i ett antal bestämmelser i olika författningar.

33 och 37 §§ FBK innehåller hänvisningar till ”registerkarta som förs med automatiserad behandling” resp. till ”manuell registerkarta”. Bestämmelsen i 37 § FBK, som handlar om förvaring av manuella registerkartor och handlingar som har använts för att skapa en sådan karta, måste dock behållas. I 33 § FBK räcker det fortsättningsvis med en hänvisning till ”registerkartan”.

Lantmäteriet får med stöd av 38 § FBK meddela verkställighetsföreskrifter beträffande manuell registerkarta. Bestämmelsen är dock generellt utformad och tar inte enbart sikte på manuella registerkartor. 38 § FBK måste därför behållas i sin nuvarande, generella lydelse.

Förutom i FBK finns bestämmelser om manuell registerkarta i 4 § förordningen (1995:1459) om avgifter vid lantmåteriförrättningar. Denna bestämmelse bör ändras så att hänvisningen till manuellt förd registerkarta tas bort.

Följdändringar krävs också i förordningen (2009:946) med instruktion för Lantmäteriet (se 30 a §).

I 21, 28, 31 och 35 §§ FRF finns bestämmelser som säger att beteckning på registerkartblad (i manuell registerkarta) ska redovisas i fastighetsregistret. Även dessa paragrafer bör ändras i delar där det finns hänvisningar till registerkartblad. Det finns också en hänvisning till manuell registerkarta i 3 § andra stycket FRF som bör slopas.

3.3 Digital registerkarta ska enbart föras i statens system

Lantmäteriets förslag: Reglerna som ger de kommunala lantmåterimyndigheterna möjlighet att föra digital registerkarta i eget system bör slopas.

Skälen för Lantmäteriets förslag: Lantmäteriet delar regeringens bedömning i proposition 2009/10:224, sid. 88 f. att en övergång till en rikstäckande digital registerkarta bör ske.

För att säkerställa en övergång till en rikstäckande digital registerkarta senast vid utgången av år 2017 är det enligt Lantmäteriets mening av stor vikt att författningen ändras så att de regler slopas, som har möjliggjort dagens läge där ansvaret för drift och förvaltning av registerkartan är utspridd på ett stort antal huvudmän.

Det utspridda ansvaret för registerkartan medför också att Lantmäteriet i dagsläget inte fullt ut kan utöva personuppgiftsansvaret för

informationen i registerkartan på det sätt som föreskrivs i FRL jämfört med PUL. Lantmäteriet har inte sådan fysisk eller rättslig kontroll över de behandlingar som berörda kommuner gör med personuppgifter i registerkartan som det normalt förutsätts att en personuppgiftsansvarig ska ha enligt PUL.

Förändringen av regelsystemet bör tidsmässigt samordnas med Lantmäteriets regleringsbrevsuppdrag att genomföra en övergång till rikstäckande digital registerkarta, vilket ska vara slutfört senast vid utgången av 2017.

Förslaget innebär i praktiken att samtliga kommunala lantmäterimyndigheter senast vid utgången av år 2017 ska föra registerkartan i statens system.

Den bestämmelse som ger kommunala lantmäterimyndigheter möjlighet att själva ansvara för drift och förvaltning av digital registerkarta finns i 2 § andra stycket FRF. Förslaget är att denna bestämmelse helt slopas.

4 Förslagets konsekvenser

Lantmäteriets bedömning: Effekterna av ett genomförande av förslaget bedöms vara marginella jämfört med de effekter som bedöms följa redan av genomförandet av regleringsbrevsuppdraget. Det kan på sin höjd bli fråga om ett tidigareläggande av dessa effekter.

Det finns svårigheter att särskilja konsekvenserna av förslaget från konsekvenserna av redan pågående och planerat arbete med en övergång till en rikstäckande digital registerkarta. För att överbrygga dessa svårigheter bygger konsekvensbeskrivningen på en uppskattning av effekterna av ett genomförande av regleringsbrevsuppdraget. Utifrån denna uppskattning urskiljs sedan det bidrag som ett genomförande av förslaget kan tänkas ge upphov till, t.ex. tidigareläggning av kostnader eller nyttoeffekter.

Det finns vidare flera svårigheter med att uppskatta effekterna i monetära termer. När det gäller konsekvenserna för de kommunala lantmäterimyndigheterna så har dock ett försök till monetär uppskattning gjorts. Enligt denna uppskattning bedöms förslaget medföra dels en engångskostnad om cirka 1,5 mnkr (utbildningskostnader), dels årliga merkostnader för ajourhållning om 1,5-2 mnkr under cirka fem års tid, dvs. totalt högst 9-11,5 mnkr för samtliga myndigheter.

För företagen bedöms förslaget medföra enbart positiva konsekvenser. Det gäller både de företag som är systemleverantörer till kommunerna och de företag som är återförsäljare/vidareförädlare av den information som ingår i registerkartan.

Företag inom många skilda verksamhetsområden är också stora slutanvändare av registerkartainformation. Andra stora slutanvändare är kommuner, Lantmäteriet och andra statliga myndigheter. Sist men inte minst kan konstateras att även fastighetsägare och övrig allmänhet är användare av registerkartan. För samtliga kategorier slutanvändare bedöms enbart positiva konsekvenser följa av förslaget.

4.1 Vad är problemet och vad vill man uppnå?

Problemet är att nuvarande regelverk kring registerkartan inte ger tillräckliga garantier för att regeringens mål om ett samlat och uppdaterat fastighetsregister inklusive en rikstäckande digital registerkarta, ska kunna uppfyllas till den 31 december 2017. Ett annat problem är att regelverket innefattar hinder som medför att Lantmäteriet inte fullt ut kan uppfylla personuppgiftsansvaret för den digitala registerkartan på det sätt som lagstiftaren torde ha avsett vid tillkomsten av FRL.

Syftet med förslaget är bl.a. att

- säkerställa att regeringens ovannämnda mål ska kunna uppfyllas till den 31 december 2017,
- tillse att de krav som EU ställer på medlemsstaterna uppfylls på ett effektivt sätt (se vidare avsnitt 4.5), samt

- ge Lantmäteriet förutsättningar att uppfylla personuppgiftsansvaret för fastighetsregistret, inkl. registerkartan.

Arbetet med en övergång till en nationell digital registerkarta har pågått under en avsevärd tid och har kommit relativt långt på flera håll i landet. Uppdraget i regleringsbrevet innebär att övergången till en nationell digital registerkarta kommer att gå snabbare än vad som annars hade varit fallet.

4.2 Vilka alternativa lösningar finns och vad blir effekterna om någon reglering inte kommer till stånd?

Förslaget att utmönstra reglerna om manuell registerkarta

Alternativet till att utmönstra reglerna om manuell registerkarta är att regelverket behålls. Om Lantmäteriets regleringsbrevsuppdrag att genomföra en övergång till rikstäckande digital registerkarta slutförs inom utsatt tid och på det sätt att all information i registerkartan har blivit digital, så blir regelverket om manuella registerkartor obsolet om det skulle behållas efter utgången av 2017.

Om regelverket skulle behållas så har det enbart betydelse för det fall att regleringsbrevsuppdraget mot förmodan inte skulle kunna genomföras fullt ut och det vid utgången av 2017 fortfarande skulle finnas manuella registerkartor kvar. Då skulle det finnas ett regelverk som fortsatt stödjer förande av manuella registerkartor fram till dess att vi har en rikstäckande digital registerkarta.

Förslaget bedöms också innebära att sådan information som den 31 december 2017 (mot förmodan) ännu inte har överförs till den digitala registerkartan kommer att rättsligt anses höra till fastighetsregistret fram tills dess att överföringen är slutförd.²² Däremot kommer det att saknas rättsligt stöd att fortsätta uppdatera manuell registerkarta med ny information efter denna tidpunkt. Sådana införingar kommer att sakna rättslig betydelse. Informationen ska i stället föras in i den digitala registerkartan.

Förslaget att digital registerkarta enbart ska föras i statens system

Alternativet till de föreslagna författningsändringarna är att befintligt regelverk behålls och att Lantmäteriet tillsammans med berörda kommuner arbetar vidare med förbättringar av processerna för ajourhållning av den nationella digitala registerkartan (NDRK) m.m. samt avtalssamverkan. Detta kan bedömas få i stort följande konsekvenser:

²² Det kan också finnas sådan registerkartinformation hos kommunerna som inte behöver föras över till NDRK. Som exempel kan nämnas information om planerad men ännu inte verkställd fastighetsbildning samt viss äldre s.k. frivillig registerkartinformation som vissa kommunala myndigheter fortfarande håller liv i (planinnehåll, kvartersgränser o annat).

- Den nationella digitala registerkartan (NDRK) får vad gäller kommuner med lantmäterimyndighet fortsätta att säkras med individuella avtal med varje berörd kommun.²³
 - Dagens avtalshantering är i sig kostsam. Vidare kommer de ersättningar som Lantmäteriet årligen betalar till berörda kommuner för samverkan kring ajourhållningen av NDRK (totalt cirka 24 mnkr) att även fortsättningsvis utgöra en ekonomisk belastning för Lantmäteriet.
- Processerna vad gäller övergång från periodisk till kontinuerlig ajourhållning, komplettering av vissa data och avveckling av analoga registerkartor kommer att fortsätta även utan författningsändringarna men med risk att de inte kommer att hinna fullföljas som planerat till den 31 december 2017.

4.3 Vilka berörs av regleringen?

Totalt finns i dag 290 kommuner (primärkommuner). Samtliga är slutanvändare (konsumenter) av fastighetsregistret inkl. registerkartan.

Av dessa 290 kommuner har 39 en egen lantmäterimyndighet som är inrättad med stöd av lagen (1995:1393) om kommunal lantmäterimyndighet. 20 av dessa 39 kommuner ansvarar i dagsläget själva för drift och förvaltning av system för automatiserad behandling av registerkartor. Övriga kommuner för registerkartan i statens system.

Att vara kommunal lantmäterimyndighet är ett frivilligt åtagande från kommunens sida.

Ett 80-tal kommuner utan egen lantmäterimyndighet medverkar i den statliga fastighetsbildningen genom kommunala förrättningsförberedelser (KFF), t.ex. sådana tekniska åtgärder som mätningar och andra fältarbeten inom avgränsade geografiska områden där staten har ansvar för fastighetsbildningsverksamheten. Dessa s.k. KFF-kommuner berörs av förändringar av de rutiner för datautbyte som utvecklas tillsammans med de kommuner som har egen lantmäterimyndighet.

Lantmäteriet samverkar också med kommunerna om ajourhållning av andra delar av fastighetsregistret än registerkartan. Det gäller främst information om byggnader och adresser. Viss sådan information ingår även som bakgrundsinformation i registerkartan.

Lantmäteriet samverkar också med ett antal statliga myndigheter med ajourhållningen av vissa delar av fastighetsregistret, bl.a. Naturvårdsverket och Riksantikvarieämbetet. Uppgifter om markreglerande bestämmelser och fornlämningar, vilka hämtas från dessa två myndigheter, ingår i registerkartan.

Lantmäteriet är huvudansvarigt för drift och förvaltning av fastighetsregistret, inkl. registerkartan. Lantmäteriet har vidare det övergripande ansvaret för teknikutvecklingen inom lantmäteriområdet

²³ Processen att förnya övergripande ramavtal och se över avtal med kommunerna är relativt närliggande i tid.

och för att berörda intressenter – bl.a. kommunerna - kan utnyttja de rationaliseringsmöjligheter som kan uppstå.

Samtliga kommuner och ett stort antal statliga myndigheter är slutanvändare av fastighetsregistret inkl. registerkartan.

Övriga kategorier aktörer som berörs av regleringen är de företag som förvaltar och utvecklar system åt kommunerna, ett 35-tal återförsäljare av fastighetsregisterinformation samt ett 25-tal återförsäljare av kartor. Vidare finns ett mycket stort antal enskilda slutanvändare av fastighetsinformation, inkl. registerkartan, såväl professionella användare som enskilda privatpersoner.

4.4 Kostnadmässiga och andra konsekvenser som regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

4.4.1 Inledning

När det gäller redovisningen av konsekvenserna för de olika aktörer som berörs av den föreslagna regleringen så är det viktigt att känna till att förslaget till författningsändringar enbart är en del av det uppdrag som Lantmäteriet har att genomföra en övergång till rikstäckande digital registerkarta. Det är mot denna bakgrund viktigt att särskilja konsekvenserna av den föreslagna regleringen från konsekvenserna av det praktiska genomförandet av regleringsbrevsuppdraget.

Författningsförslaget innefattar enbart

- ett slopande av reglerna om manuell registerkarta och
- ett slopande av reglerna som gör det möjligt för kommunala lantmäterimyndigheter att föra digital registerkarta i eget system.

Föreslagna följdändringar i anslutande författningar medför inte sig några konsekvenser.

Det finns svårigheter att särskilja konsekvenserna av förslaget från konsekvenserna av redan pågående och planerat arbete med en övergång till en rikstäckande digital registerkarta. För att överbrygga dessa svårigheter bygger nedanstående beskrivning på en uppskattning av effekterna av ett genomförande av regleringsbrevsuppdraget. Utifrån denna uppskattning urskiljs sedan det bidrag som ett genomförande av förslaget kan tänkas ge upphov till, t.ex. tidigareläggning av kostnader eller nyttoeffekter.

4.4.2 Aktörer inom det kommunala området

Kommuner med lantmäterimyndighet

Inom det kommunala området berörs de 20 kommunala lantmäterimyndigheter som i dagsläget inte använder statens system för

automatiserad behandling av registerkartor. Vidare berörs de kommunala myndigheter som i någon utsträckning fortfarande för registerkarteinformation manuellt.

De kommunala lantmäterimyndigheter som inte använder statens system för automatiserad behandling av registerkartor bedöms i varierande utsträckning komma att drabbas av ökade kostnader genom övergången till en rikstäckande digital registerkarta. I vilken utsträckning en enskild kommun med lantmäterimyndighet kommer att drabbas av kostnads-ökningar är bl.a. beroende av vilket system för ajourhållning av NDRK som myndigheten använder i dag.

De kommuner med lantmäterimyndighet som använder statens system för ajourhållning av registerkartan kommer inte i någon större omfattning att beröras av förslaget om övergång till en rikstäckande digital registerkarta.

Förslaget om slopande av manuella registerkartor berör samtliga kommunala lantmäterimyndigheter som fortfarande för sådana kartor.

Sammanfattningsvis kan de kommunala aktörerna beröras av regleringen på i huvudsak följande sätt:

- Kommunerna har inte längre något eget officiellt registerkarteoriginal.
 - Utgör en direkt konsekvens av regleringen.
 - Den föreslagna regleringen ger förutsättningar för minskade kostnader för berörda kommuner eftersom de inte längre kommer att ha några kostnader för drift och förvaltning av eget system för registerkarta.
- I många fall förutses dock kommunen ha kvar en ”kopia” som ajourhålls samt utnyttjas internt.
 - Att ha kvar en ”kopia” är inget krav enligt författning och eventuella kostnader för en sådan hantering utgör ingen konsekvens av den föreslagna regleringen.
 - Med stöd av ny teknik kommer registerkarte-information enklare än idag att kunna ”återföras” från Lantmäteriet till respektive kommun. Den föreslagna regleringen innefattar dock inte några absoluta krav på Lantmäteriet i detta avseende.
- Nya förutsättningar vad gäller avtalsreglerad samverkan med Lantmäteriet.
 - Detta är en direkt konsekvens av den föreslagna regleringen. Observera dock att det inte finns något direkt samband mellan den föreslagna regleringen och avtalsreglerade ersättningar till kommunerna vilka idag beräknas utifrån Lantmäteriets beräknade ”nytta” av kommunens medverkan genom NDRK i den nationella informationsförsörjningen.
 - Den föreslagna regleringen kan eventuellt medföra konsekvenser för de avtalsreglerade ersättningarna. Eftersom det är fråga om avtalsreglerade ersättningar finns det dock ingen automatik i påverkan på ersättningarna. Det är en avtalsfråga som löses mellan två parter.

- Kravet på kontinuerlig ajourhållning medför behov av vissa ändringar i tekniska stöd för ajourhållning och i kommunala rutiner och system för att kunna utnyttja någon av de ajourhållningsmetoder som Lantmäteriet erbjuder. Hur omfattande dessa ändringar blir är mycket individuellt från kommun till kommun och beroende av hur respektive kommun väljer att optimera hela sin kartinformationshantering. Kostnaderna kan betraktas som på sikt ofrånkomliga för en kommun med lantmäterimyndighet men får nu tas något tidigare utifrån kravet i regleringsbrevsuppdraget.
 - Den föreslagna regleringen kan enbart medföra en tidigareläggning av kostnader som kommunerna ändå på sikt måste ta pga. genomförandet av regleringsbrevsuppdraget.
 - En positiv effekt för berörda kommuner är att de slipper den månadsvisa hanteringen av filer som krävs för periodisk ajourhållning. Även denna effekt kan komma att inträffa tidigare pga. den föreslagna regleringen.
- Det finns en risk att somliga kommuner med anledning av ett genomförande av förslaget även kan behöva byta kartsystem i andra delar av kommunens verksamheter än de som avser lantmäterimyndigheten. Förslaget kan t.ex. påverka kommunens verksamhetsstöd för att arbeta med digitala kartor. Konsekvensen kan t.ex. bli att flera olika kartsystem kan behöva hanteras inom kommunerna med risk för ökade licenskostnader för programvaror, särskilt om dubbla kartsystem skulle krävas med anledning av genomförandet av förslaget. I vilken utsträckning en enskild kommun kommer att drabbas av dessa negativa konsekvenser är helt och hållet beroende av hur deras kart- och handläggningssystem är uppbyggda idag.
 - Den föreslagna regleringen kan enbart medföra en tidigareläggning av kostnader som kommunerna ändå på sikt måste ta pga. genomförandet av regleringsbrevsuppdraget.
- Kommunala lantmäterimyndigheter som fortfarande använder manuella registerkartor måste på sikt överföra informationen till den digitala registerkartan. Såsom författningsförslaget är formulerat så föreslås inget uttryckligt förbud mot att föra manuell registerkarta efter utgången av 2017. Eftersom det fortfarande kommer att finnas en rättslig skyldighet för lantmäterimyndigheter – den statliga och de kommunala - att föra registerkarta så medför dock utmönstringen av regelverket kring manuella registerkartor att registerkartan efter utgången av 2017 måste föras digitalt. Förslaget bedöms också innebära att sådan information som den 31 december 2017 (mot förmodan) ännu inte har överförts till den digitala registerkartan kommer att rättsligt anses höra till fastighetsregistret fram tills dess att

överföringen är slutförd.²⁴ Däremot kommer det att saknas rättsligt stöd att fortsätta föra manuell registerkarta efter denna tidpunkt. Sådana införingar kommer att sakna rättslig betydelse. Informationen ska i stället föras in i den digitala registerkartan.

Kommuner med lantmäterimyndighet är också slutanvändare av den information som finns i registerkartan. Konsekvenserna för kategorin ”Användare” – kommuner och andra – behandlas under en särskild rubrik nedan.

Övriga kommuner

- Författningsförslaget berör enbart kommuner med lantmäterimyndighet. När det gäller övriga kommuner så kan genomförandet av regleringsbrevsuppdraget indirekt även beröra ett 80-tal s.k. KFF-kommuner med teknisk kompetens och som medverkar i den statliga fastighetsbildningen (förrättningsförberedelser).
 - Den föreslagna regleringen medför inga konsekvenser för KFF-kommunerna. De effekter som kan uppstå är en indirekt följd av genomförandet av regleringsbrevsuppdraget.
- Lantmäteriet har ett omfattande datautbyte även med dessa kommuner och nya rutiner för datautbyte som utvecklas tillsammans med kommunerna med lantmäterimyndighet kan även komma att underlätta ett mer integrerat datautbyte med KFF-kommunerna.
 - Inte heller detta utgör en konsekvens av den föreslagna regleringen.

Kategorien Övriga kommuner är också slutanvändare av den information som finns i registerkartan. Konsekvenserna för kategorin ”Användare” – kommuner och andra – behandlas under en särskild rubrik nedan.

Kostnadsberäkning för kommuner med egen lantmäterimyndighet

Som redan påpekats ovan finns det flera svårigheter med att uppskatta effekterna av författningsförslaget i monetära termer. En svårighet är att de till viss del inte enbart berör registerkartan utan även andra verksamheter. Det beror på att registerkartan numera är djupt integrerad tillsammans med annan informationshantering och verksamheter i Lantmäteriet, kommunerna och andra organisationer. En annan svårighet är att det främst handlar om tidigareläggning av aktiviteter. Det innebär svårigheter att rättvist bedöma från vilken tidpunkt och till vilken tidpunkt tidigareläggningen bör räknas och hur dessa marginalnyttor och marginalkostnader ska beräknas.

Trots ovan redovisade svårigheter så har ett försök till monetär uppskattning gjorts. Beräkningarna har gjorts med hjälp av representanter

²⁴ Jfr. prop. 1999/2000:39, sid. 66 och prop. 2009/10:224, sid. 89.

från två av de kommunala lantmäterimyndigheter som medverkar i det löpande arbetet med regleringsbrevsuppdraget.

Under arbetet har konstaterats att den enda punkt som berörs av författningsförslaget och som medför några egentliga merkostnader för de kommunala lantmäterimyndigheterna är behovet av ändringar i tekniska stöd för ajourhållning och i kommunala rutiner och system för att kunna utnyttja någon av de ajourhållningsmetoder som Lantmäteriet erbjuder.

Därutöver berörs de kommuner som har egen lantmäterimyndighet kostnadsmässigt av utvecklingen av helt nya rutiner för datautbyte vilket har betydelse för framtida funktionalitet och samverkan. Kostnader kopplade till just detta bedöms dock inte vara en följd av det nu aktuella författningsförslaget.

De kostnader som rör ”ajourhållning och rutiner” kan delas upp i dels engångskostnader, dels årliga merkostnader vid ajourföring. De årliga merkostnaderna är en följd av den tidigareläggning som regleringsbrevsuppdraget förutsätter vad gäller införande av kontinuerlig ajourföring. Dessa årliga merkostnader bedöms vara ”utjämnade” efter några år (högst fem år) när situationen för myndigheterna bör vara ungefär densamma som utan det aktuella regleringsbrevsuppdraget.

De årliga merkostnaderna avser licenskostnader för programvaror som betalas till Lantmäteriet och extra nedlagd persontid för vissa ärendetyper. Dessa årliga kostnader bedöms totalt för samtliga myndigheter uppgå till storleksordningen 1,5-2 mnkr kronor (och vara relevanta under några år, högst fem år). Se vidare Bilaga 1 Underlag och kostnadsberäkningar.

Engångskostnaderna avser utbildningskostnader inklusive persontid och bedöms uppgå till ca 1,5 mnkr kronor för samtliga 39 kommunala lantmäterimyndigheter. Se vidare Bilaga 1.

Totalt bedöms författningsförslaget medföra en kostnad om högst 9-11,5 mnkr för samtliga kommunala lantmäterimyndigheter.

Det bör betonas att kostnadsuppskattningen är svår att göra bl.a. för att de aktuella registerkarteuppgifterna hanteras integrerat med annan information i de kommunala systemen. Uppskattningen indikererar ändå att det finns vissa kommunala kostnader kopplade till författningsförslaget men att dessa kostnader totalt sett inte är särskilt stora. Det bör vidare noteras att beräkningen enbart omfattar kostnader och således inga nyttor som bedöms uppstå genom förändringen. En sådan nyttoeffekt kan t.ex. vara att berörda kommuner slipper den månadsvisa hanteringen av filer som krävs för periodisk ajourhållning.

Att vara kommunal lantmäterimyndighet är ett frivilligt åtagande från kommunens sida.

4.4.3 Aktörer inom det statliga området

Lantmäteriet (den statliga lantmäterimyndigheten)

Inom det statliga området berörs i första hand Lantmäteriet som ansvarar för den nationella digitala registerkartan (NDRK) och har det

övergripande ansvaret för teknikutvecklingen inom fastighetsbildningsområdet. Lantmäteriet berörs på i huvudsak följande sätt:

- NDRK blir mer komplett och tätare ajourhållen.
 - Det är i fråga om NDRK svårt att klart särskilja konsekvenserna av den föreslagna regleringen och de åtgärder som vidtas för genomförande av regleringsbrevsuppdraget. Det som kan sägas är att den föreslagna regleringen utgör en bidragande faktor till att NDRK blir mer komplett och tätare ajourhållen. Det är i linje med regeringens mål om ett samlat och uppdaterat fastighetsregister, inkl. registerkartan.
- Avvecklingen av periodisk ajourhållning sker snabbare än vad som blivit fallet utan regleringsbrevsuppdraget. Periodisk ajourhållning kräver en hel del manuella insatser för hantering av filer m.m. och att den nu avvecklas innebär vissa besparingar för Lantmäteriet.
 - Den föreslagna regleringen utgör även i detta hänseende enbart en bidragande faktor till de besparingar som kan bedömas uppstå för Lantmäteriet.
- Nya förutsättningar för avtalsreglerad samverkan med kommuner med lantmäterimyndighet. Samverkan med kommunerna i fråga om NDRK blir inte längre beroende av förnyad avtalshantering. Det kan dock inte uteslutas att en avtalshantering med kommunala ersättningar kommer att bestå även i framtiden.
 - Dagens avtalshantering är i sig kostsam. Det är dock osäkert om den föreslagna regleringen kommer att göra avtalshanteringen onödig när det gäller registerkartan.
 - De ersättningar som Lantmäteriet årligen betalar (totalt cirka 24 mnkr för år 2014) till de kommuner som har lantmäterimyndighet för samverkan kring ajourhållningen av NDRK utgör en betydande ekonomisk belastning för Lantmäteriet. Ersättningarna syftar inte till att ersätta kommunerna för deras nedlagda arbete, kostnader för ajourhållning etc. utan är tänkta att visa på Lantmäteriets beräknade ”nytta” av kommunens medverkan genom NDRK i den nationella informationsförsörjningen.
- Vissa ökade kostnader för utveckling av tekniska stöd för ajourhållning och datautbyte bedöms uppstå. Även utan föreslagen reglering och regleringsbrevsuppdraget hade dock sådana kostnader blivit ofrånkomliga p.g.a. pågående teknikutveckling m.m. Nu måste vissa åtgärder snabbas upp för att klara tidsgränsen den 31 december 2017, framförallt säkerställandet av kontinuerlig ajourhållning av samtliga informationsslag som omfattas av registerkartan. För Lantmäteriets del innebär detta enbart en tidigareläggning av myndighetens kostnader för dessa åtgärder.
 - Den föreslagna regleringen skärper kravet på en tidigareläggning av kostnaderna för omläggningen.

Den föreslagna regleringen kan enbart medföra sådana ökade kostnader för Lantmäteriet som kan hänföras till nyssnämnda tidigareläggning.

- Bättre förutsättningar att uppfylla personuppgiftsansvaret för fastighetsregistret, inkl. registerkartan, vilket bedöms minska riskerna för kränkning av enskildas registrerades personliga integritet pga. behandling av personuppgifter i strid med PUL med åtföljande krav på skadestånd mot Lantmäteriet.

Lantmäteriet, inkl. de statliga fastighetsbildningskontoren, är också användare av den information som finns i registerkartan. Konsekvenserna för kategorin ”Användare” – statliga myndigheter och andra – behandlas under en särskild rubrik nedan.

Övriga statliga myndigheter

Registerkartan innefattar även information som hanteras i samverkan med Riksantikvarieämbetet (fornlämningar) och Naturvårdsverket (bestämmelser). Indirekt berörs dessa myndigheter eftersom kravet på kontinuerlig ajourföring skärper behovet av uppföljning och förbättring av befintliga rutiner gentemot dessa myndigheter.

- Den föreslagna regleringen kan enbart medföra sådana effekter som är förknippade med en tidigareläggning av genomförandet av kontinuerlig ajourföring av registerkartan hos berörda kommuner.
 - Som användare av registerkartan får statliga myndigheter tillgång till mer aktuella och fullständiga geodata genom den kontinuerliga ajourhållningen.
 - Konsekvenserna för kategorin ”Användare” – statliga myndigheter och andra – behandlas vidare under en särskild rubrik nedan.

4.4.4 Övriga kategorier av aktörer

Systemleverantörer åt berörda kommuner

Förändrade rutiner i kommuner med lantmäterimyndighet medför förmodligen att kommunernas systemleverantörer måste hjälpa till med vissa kompletteringar i befintliga systemmiljöer för att möjliggöra kontinuerlig ajourföring.

- Den föreslagna regleringen bedöms enbart medföra sådana effekter som är en följd av en tidigareläggning av de åtgärder som kan behöva vidtas. För systemleverantörerna kan effekten på kort sikt bli ökade intäkter pga. utökade uppdrag från berörda kommuner. På lång sikt är det svårt att bedöma vilka effekter som kan uppstå för systemleverantörerna.

Lantmäteriets återförsäljare

Informationen i NDRK får förbättrad kvalitet (främst förbättrad aktualitet) inom berörda kommunernas områden och kan enkelt nås via Lantmäteriet. Detta bör underlätta vidareförädling och försäljning av produkter och tjänster där information ur registerkartan ingår.

- Den föreslagna regleringen bedöms enbart utgöra en bidragande faktor till de positiva effekter som kan bedömas uppstå för Lantmäteriets återförsäljare/vidareförädlare.

Slutanvändare av registerkartan

Slutanvändare (företag, privatpersoner, myndigheter, skolor etc.) gynnas av att informationen i den digitala registerkartan blir fullständig och får förbättrad kvalitet (främst förbättrad aktualitet) i berörda kommuner och att hanteringen från återförsäljare underlättas (jfr ovan).

- Den föreslagna regleringen bedöms enbart utgöra en bidragande faktor till de positiva effekter som kan bedömas uppstå för slutanvändarna av registerkartan.

4.4.5 Sammanfattning och värdering av konsekvenserna

Huvuddelen av de redovisade effekterna, både vad avser nyttor och kostnader, skulle komma att uppstå inom några år även utan den föreslagna regleringen och regleringsbrevsuppdraget. Det som händer är alltså att effekterna kommer något tidigare än de annars skulle ha gjort.

Det finns flera svårigheter med att uppskatta effekterna i monetära termer. En svårighet är att de till viss del inte enbart berör registerkartan utan även andra verksamheter. Det beror på att registerkartan numera är djupt integrerad tillsammans med annan informationshantering och verksamhet i Lantmäteriet, kommunerna och andra organisationer. En annan svårighet är att det som nämnts främst handlar om tidigareläggning av aktiviteter. Det innebär svårigheter att rättvist bedöma från vilken tidpunkt och till vilken tidpunkt tidigareläggningen bör räknas och hur dessa marginalnyttor och marginalkostnader ska beräknas. Sammantaget kan ändå konstateras att de genom regleringsbrevsuppdraget påskyndade åtgärderna medför flera positiva nyttoeffekter samt vissa merkostnader som av redovisade skäl är mycket svåra att uppskatta monetärt med någon precision.

En kostnad som är särskilt svår att bedöma och uppskatta i monetära termer är den som uppstår för de kommuner med lantmäterimyndighet som använder systemet "Bryggan" (19 kommuner i januari 2016) för ajourhållningen av den nationella registerkartan. För att klara även ajourhållningen av planer och vissa bestämmelser måste i dessa kommuner "Bryggan" kompletteras med annan teknik som kan tänkas medföra merkostnader – som måste tas relativt snart - för anpassningar, utbildning m.m. Den i Bilaga 1 redovisade kostnadsberäkningen visar att författningsförslaget bedöms medför en total kostnad om 9-11,5 mnkr för samtliga kommunala lantmäterimyndigheter.

Även för Lantmäteriet - som ansvarar för ”Bryggan”-systemet - uppstår kostnader som dock i dagsläget är svåra att bedöma.

4.4.6 Finansiering

De förslag som nu lämnas innebär kostnader för både Lantmäteriet och berörda kommuner och kommunala lantmäterimyndigheter.

För Lantmäteriets del bedöms de ekonomiska konsekvenserna av författningsförslaget rymmas inom ramen för befintliga anslag.

När det de gäller kommunala lantmäterimyndigheterna finansieras deras verksamhet genom avgifter i enlighet med förordningen (1995:1459) om avgifter vid lantmåteriförrättningar.

4.5 Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU

Den föreslagna författningsregleringen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU. I vissa avseenden går den föreslagna regleringen t.o.m. utöver dessa skyldigheter.

De skyldigheter som föreskrivs i Inspire-direktivet²⁵ är (i här relevanta delar) dels att medlemsstaterna ska ha anpassat befintlig information och tjänster till de specifikationer som regleras i genomförandebestämmelserna till direktivet, dels att den anpassade informationen ska finnas tillgänglig i det sammanhängande systemet senast år 2017. Denna skyldighet uppfyller Lantmäteriet redan i dag genom konceptet NDRK. NDRK har dock i dagsläget inte den aktualitet som är önskvärd. Upp till en månad gammal information kan finnas i NDRK när det gäller de kommuner som använder periodisk ajourhållning.

Inspire-direktivet innefattar ingen skyldighet att överföra befintlig information från analog till digital form. Enligt direktivets artikel 4.1 b) så omfattar det enbart rumsliga datamängder som är i elektroniskt format. Enligt artikel 4.4 kräver inte heller direktivet insamling av nya rumsliga data. I dessa avseenden kan därför sägas att förslaget att utmönstra regelverket kring manuella registerkartor går utöver skyldigheterna enligt Inspire-direktivet.

Förslaget gällande manuella registerkartor är dock av betydelse för att den informationsmängd som ingår i den digitala registerkartan ska bli så fullständig som möjligt och kunna göras tillgänglig i det sammanhängande systemet i enlighet med de intentioner som regeringen har gett uttryck för i proposition 2009/10:224 Ett sammanhängande system för geografisk miljöinformation.

För kommunernas del hade en alternativ lösning varit att de kommuner som förvaltar digital registerkarta i eget system själva får bära informationsansvaret för denna informationsmängd. Varje sådan

²⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG av den 14 mars 2007 om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen (Inspire).

kommun skulle då behöva anslutas till det nationella sammanhängande systemet för tillgång till och utbyte av geografisk information samt i övrigt bära det ansvar som följer enligt lagen och förordningen om geografisk miljöinformation. Det är lämpligare att informationsansvaret för den digitala registerkartan helt och hållet ligger på det statliga lantmäteriet, vilket överensstämmer med regeringens bedömningar i proposition 2009/10:224. I dagsläget är det Lantmäteriet som enligt förordningen om geografisk miljöinformation bär detta ansvar.

Sammanfattningsvis kan sägas att den föreslagna regleringen överensstämmer med och underlättar genomförandet av Inspire-direktivet men är inte nödvändig för att uppfylla direktivet.

4.6 Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

4.6.1 Särskilda hänsyn när det gäller ikraftträdande

Den 31 december 2017 är den tidpunkt då kraven på informationen i den digitala registerkartan måste vara uppfyllda enligt Inspire-direktivet och dess genomförandebestämmelser.

Även om den föreslagna regleringen inte är absolut nödvändig för genomförande av Inspire-direktivet och genomförandebestämmelserna till detta så underlättar den genomförandet. För att detta syfte med regleringen ska uppnås så måste de föreslagna ändringarna träda i kraft senast den 1 januari 2018.

4.6.2 Behov av informationsinsatser m.m.

Det bedöms inte finnas något behov av särskilda insatser för att sprida information om de förändringar som förslaget kommer att medföra. Den information som berörda kommuner med lantmäterimyndighet behöver ha inför övergången till en rikstäckande digital registerkarta kommer att kunna tillgodoses genom användning av befintliga informationskanaler för samverkan med kommunerna.

Kommunerna kommer även att ha insyn i det pågående förändringsarbetet genom att regleringsbrevsuppdraget ska genomföras i samråd med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Den handlingsplan som har tagits fram inför övergången har också utarbetats av en arbetsgrupp med deltagare från Lantmäteriet, kommuner och SKL.

4.7 Konsekvenser för företagen

4.7.1 Antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Inga företag blir direkt berörda av författningsregleringen. Däremot kan företag indirekt bli berörda. Företagen kan indelas i följande kategorier:

- Systemleverantörer åt berörda kommuner
- Återförsäljare till Lantmäteriet
- Slutanvändare av registerkartan

Systemleverantörer åt berörda kommuner

Det finns ett fåtal stora systemleverantörer som arbetar med inriktning mot kommunerna. Exakt vilka och hur många systemleverantörer som arbetar på uppdrag åt berörda kommuner är dock okänt.

Återförsäljare till Lantmäteriet

Lantmäteriet har ett 35-tal återförsäljare av fastighetsregisterinformation och ett 25-tal återförsäljare av kartor (geografisk information), vilka distribuerar Lantmäteriets geodata, vidareförädlar dem och anpassar dem efter kundernas behov.

Slutanvändare av registerkartan

Det finns ett mycket stort, men okänt antal företag som är slutanvändare av informationen i registerkartan.

4.7.2 Vilken tidsåtgång regleringen kan medföra för företagen och vad den innebär för företagens administrativa kostnader

Förslagen bedöms inte medföra någon extra tidsåtgång för företagen. Systemleverantörer åt kommuner kan dock få utökade uppdrag från berörda kommuner och som genererar ökade intäkter för företagen. För vidareförädlare och slutanvändare av information om registerkartor bedöms förslaget kunna medföra tidsbesparingar pga. att informationen i den digitala registerkartan blir fullständig och får förbättrad kvalitet (främst förbättrad aktualitet) i de berörda kommunerna.

4.7.3 Vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Systemleverantörer åt berörda kommuner

För kommunernas systemleverantörer kan regleringen övergångsvis medföra utökade uppdrag från de kommuner som behöver ändra IT-stöden för hantering av kartinformation m.m. T.ex. kan det bli fråga om att hjälpa kommunerna med vissa anpassningar av system och rutiner som krävs för att fullt ut möjliggöra kontinuerlig ajourhållning av all registerkarteinformation. Omfattningen av dessa insatser kan variera. Detta kan på kort sikt medföra ökade intäkter för systemleverantörerna (som motsvaras av ökade kostnader för uppdragsgivarna, dvs. kommunerna). På lång sikt är det svårt att bedöma vilka effekter som kan uppstå för systemleverantörerna. Några krav på förändringar i systemleverantörernas verksamhet följer dock inte av den föreslagna regleringen.

För systemleverantörerna bedöms således den föreslagna regleringen inte medföra några ökade kostnader eller krav på förändringar i verksamheten.

Återförsäljare till Lantmäteriet

Den föreslagna regleringen bidrar till att informationen i den nationella digitala registerkartan blir fullständig och får förbättrad kvalitet (främst förbättrad aktualitet) i de berörda kommunerna. Lantmäteriet har ett 35-tal återförsäljare av fastighetsregisterinformation och ett 25-tal återförsäljare av kartor vilka distribuerar Lantmäteriets geodata, vidareförädlar dem och anpassar dem efter kundernas behov. En förbättrad kvalitet på informationen i registerkartan bidrar till att underlätta vidareförädling och försäljning av produkter och tjänster där information i registerkartan ingår.

För återförsäljarnas del bedöms således den föreslagna regleringen inte medföra några ökade kostnader eller krav på förändringar i verksamheten.

Slutanvändare av registerkartan

Regleringen bedöms medföra att företag som är slutanvändare av informationen i den nationella digitala registerkartan gynnas av att den blir fullständig och får förbättrad kvalitet (främst förbättrad aktualitet) i de berörda kommunerna.

För slutanvändarnas del bedöms således den föreslagna regleringen inte medföra några ökade kostnader eller krav på förändringar i verksamheten.

4.7.4 Hur regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Lantmäteriet bedömer att förslaget inte påverkar konkurrensförhållandena för företagen.

4.7.5 Hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Lantmäteriet bedömer att förslaget inte kan komma att påverka företagen i några andra avseenden än som redan redogjorts för ovan.

4.7.6 Om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Lantmäteriet bedömer att inga särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning.

5 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Lantmäteriets förslag: Författningsändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2018. Några särskilda övergångsbestämmelser bedöms inte krävas.

Lantmäteriet behöver inför ikraftträdandet en viss tid för att ändra och komplettera berörda myndighetsföreskrifter.

Skälen för Lantmäteriets förslag: Eftersom förslaget innebär att samtliga kommunala lantmäterimyndigheter senast vid utgången av år 2017 ska föra registerkartan i statens system så måste de föreslagna författningsändringarna träda i kraft senast den 1 januari 2018. Detsamma gäller i fråga om förslaget att utmönstra reglerna om manuell registerkarta.

När det gäller behovet av särskilda övergångsbestämmelser så kan följande sägas:

Förslaget att slopa möjligheten för kommunala lantmäterimyndigheter att föra registerkartan i eget system medför - med de utgångspunkter som regeringen har redovisat i proposition 2009/10:224 (se avsnitt 3.1) – inte något behov av särskilda övergångsbestämmelser.

När det gäller de manuella registerkartorna så föreslås inget uttryckligt förbud mot att föra manuell registerkarta efter utgången av 2017. Eftersom det fortfarande kommer att finnas en rättslig skyldighet för lantmäterimyndigheter – den statliga och de kommunala - att föra registerkarta så medför dock utmönstringen av regelverket kring manuella registerkartor att registerkartan efter utgången av 2017 måste föras digitalt. Förslaget bedöms också innebära att sådan information som den 31 december 2017 (mot förmodan) ännu inte har överförts till den digitala registerkartan kommer att rättsligt anses höra till fastighetsregistret fram tills dess att överföringen är slutförd. Däremot kommer det att saknas rättsligt stöd att fortsätta föra manuell registerkarta efter denna tidpunkt. Sådana införingar kommer att sakna rättslig betydelse. Informationen ska i stället föras in i den digitala registerkartan.

Lantmäteriet gör bedömningen att om någon kommunal lantmäterimyndighet har viss registerkartainformation i analog form vid ikraftträdandet kommer man snart att inse behovet att digitalisera denna eftersom man då får söka informationen på två ställen, dels analogt före ikraftträdandet, dels digitalt för all ny tillkommen information. Denna olägenhet torde medföra att man ganska snabbt digitaliserar den analoga informationen om det mot förmodan inte har gjorts senast vid utgången av 2017.

I fråga om behovet av särskilda övergångsbestämmelser bör man också väga in regeringens bedömningar i proposition 2009/10:224 Ett sammanhängande system för geografisk miljöinformation, där regeringen gjorde följande bedömning när det gäller anpassningsperioden för teknikutveckling:

"Lagen om kommunal lantmäterimyndighet trädde i kraft den 1 januari 1996. Det har alltså gått mer än 14 år sedan regeringen

*aviserade de krav på digital teknik för registrering som en kommunal lantmäterimyndighet ska uppfylla. Den anpassningsperiod för teknikutveckling etc. som de kommunala lantmäterimyndigheterna fick genom möjligheten att även fortsatt föra manuell registerkarta bör nu tas bort.*²⁶

Sedan regeringen gjorde denna bedömning har det förflutit ytterligare fem år. Att genom särskilda övergångsbestämmelser ge berörda kommuner ytterligare respit skulle mot bakgrund av regeringens ovan redovisade bedömningar skicka fel signal till berörda kommuner.

Det är enligt Lantmäteriets bedömning dock rimligt att man får tolerera att det i undantagsfall kan vara så att viss information finns kvar i analog form en kort tid efter ikraftträdandet. Några särskilda övergångsbestämmelser behövs inte för att ge utrymme för detta. Alternativet att införa ett uttryckligt förbud mot användning av manuell registerkarta efter utgången av 2017 är enligt Lantmäteriets bedömning en dålig lösning. Mot denna bakgrund bedöms det inte finnas något behov av särskilda övergångsbestämmelser till förslaget att utmönstra regelverket om manuella registerkartor.

I 21, 28, 31 och 35 §§ FRF finns bestämmelser som säger att beteckning på registerkartblad (i manuell registerkarta) ska redovisas i fastighetsregistret.

Inte heller bedöms det krävas några särskilda övergångsbestämmelser till föreslagna följdändringar gällande registerkartblad i FRF. Vid ikraftträdandet befintliga hänvisningar till registerkartblad ska vara kvar i fastighetsregistret tills de tas bort i enlighet med regelverket i FRF. Några nya hänvisningar till registerkartblad ska inte föras in efter ikraftträdandet.

Inte heller övriga föreslagna följdändringar bedöms medföra behov av särskilda övergångsbestämmelser.

Behov av ändringar i Lantmäteriets föreskrifter.

Lantmäteriet behöver inför ikraftträdandet en viss tid för att ändra och komplettera berörda myndighetsföreskrifter, bl.a. Lantmäteriets föreskrifter om hur fastighetsregistrets allmänna del ska föras.²⁷

²⁶ Prop. 2009/10:224, sid. 89 f.

²⁷ Grundförfattning LMVFS 2000:2.

Underlag och kostnadsberäkning

NULÄGESBESKRIVNING

Inledning

Den nationella digitala registerkartan ajourhålls antingen kontinuerligt (dagligen, utan tidsfördröjning) eller periodiskt (med upp till en månads tidsfördröjning). De två olika formerna för ajourhållning kan inom en och samma kommunala lantmäterimyndighet förekomma parallellt beroende på vilket informationsslag i registerkartan som det är fråga om.

Målet är att samtliga 39 kommunala lantmäterimyndigheter ska tillämpa kontinuerlig ajourhållning beträffande samtliga i registerkartan förekommande informationsslag senast den 31 december 2017.

Fördelat på informationsslag så kan nuläget beskrivas i enlighet med följande:

- **Fastighetsindelningen** – 38 myndigheter tillämpar kontinuerlig ajourhållning medan en myndighet tillämpar periodisk ajourhållning.
- **Rättigheter och gemensamhetsanläggningar** – 31 myndigheter tillämpar kontinuerlig ajourhållning, fem myndigheter tillämpar periodisk ajourhållning och tre myndigheter har ännu inte påbörjat någon ajourhållning.
- **Planer** – Fem myndigheter tillämpar kontinuerlig ajourhållning, 30 myndigheter tillämpar periodisk ajourhållning och fyra myndigheter har ännu inte påbörjat någon ajourhållning.
- **Bestämmelser** - Fem myndigheter tillämpar kontinuerlig ajourhållning medan 34 myndigheter ännu inte har påbörjat någon ajourhållning.

Sämst är alltså läget när det gäller planer och bestämmelser och bäst är läget i fråga om fastighetsindelningen. Därför bedöms kostnader uppstå främst beträffande hanteringen av plan- och bestämmelseinformation.

De IT-system som används av de kommunala lantmäterimyndigheterna för ajourhållning av den nationella digitala registerkartan är dels "Bryggan", dels "Geometristöd i Utsikten".

Bryggan

De kommunala lantmäterimyndigheter som har valt att själva ansvara för drift och förvaltning av den digitala registerkartan¹ använder det statliga systemet Bryggan för att överföra information från den kommunala digitala registerkartan till den nationella digitala registerkartan.

Via Bryggan kan fastighetsindelning, rättigheter och gemensamhetsanläggningar ajourhållas i direkt anslutning till motsvarande ajourföring i fastighetsregistrets textdel.

¹ I enlighet med 2 § andra stycket förordningen (2000:308) om fastighetsregister.

Svagheterna hos Bryggan är dels att planer, bestämmelser och vissa specialfastigheter i den digitala registerkartan inte kan hanteras, dels att överföringarna är enkelriktade. Sistnämnda innebär att återföring av information från den nationella registerkartan till kommunens lokala system inte kan göras via Bryggan.

19 kommunala lantmäterimyndigheter använder i dag Bryggan.

Geometristöd i Utsikten

Geometristöd i Utsikten är ett specialanpassat kartsystem för kommunal fastighetsbildning men som är installerat i Lantmäteriets IT-miljö och är i princip detsamma som används inom den statliga fastighetsbildningsverksamheten. Ajourhållning av registerkartan med Geometristöd i Utsikten är kontinuerlig och sker dagligen.

19 kommunala lantmäterimyndigheter använder i dag Geometristöd i Utsikten. Enbart en myndighet är i dag kvar i periodisk ajourhållning.

BERÄKNINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

Bedömningen är att ytterligare kommunala lantmäterimyndigheter kommer att byta från Bryggan till Geometristöd i Utsikten den närmaste tiden. Under förutsättning att samtliga kommunala lantmäterimyndigheter övergår till kontinuerlig ajourhållning kommer totalt 21 myndigheter att använda Geometristöd i Utsikten och 18 myndigheter Bryggan.

Bryggan kommer sannolikt att utvecklas för planer och bestämmelser. Med hänsyn till den osäkerhet som råder i detta avseende har dock beräkningar av engångskostnader ändå gjorts utifrån förutsättningen att alla "Bryggan-kommuner" kommer att använda Geometristöd i Utsikten för ajourhållning av planer och bestämmelser.

För persontid (handläggare/ingenjör) har kalkylkostnaden satts till 590 kronor per timme.

I beräkningarna görs en åtskillnad mellan dels engångskostnader, dels årliga merkostnader. De årliga merkostnaderna antas vara "utjämnade" (upphöra) efter i genomsnitt 5 år då teknikutveckling m.m. antas medföra att vi kommer tillbaka på samma nivå som blivit fallet utan det aktuella regleringsbrevsuppdraget.

I genomsnitt två handläggare per kommunal lantmäterimyndighet bedöms komma att ajourföra planer och bestämmelser.

Kostnader förknippade med återföring av data från Lantmäteriet till respektive kommunal lantmäterimyndighet berör den totala funktionaliteten för DRK2017, men anses här inte vara primärt kopplade till just författningsändringarna.

KOSTNADSBERÄKNINGAR

Engångskostnader

För de 21 kommunala myndigheter som bedöms komma att använda Geometristöd i Utsikten

En dags Lync-utbildning per användare/handläggare:

$$2 * 21 * 8 * 590 = 198.240 \text{ kr} = \text{ca } 200.000 \text{ kr}$$

För de 18 kommunala myndigheter som bedöms komma att använda Bryggan

3 dagar utbildning per handläggare i ArcCadastre.

Kurskostnad per handläggare: 9000 kr

Resor och logi: 6000 kr

Arbetstid $24 * 590 = 14.160 \text{ kr} = \text{ca } 14.000 \text{ kr}$

Summa per handläggare: 29.000 kr

Totalt för 36 ($2 * 18$) handläggare: 1.044.000 kr

Årliga kostnader (i 5 år)

Totalt bedömer vi antalet plan- och bestämmelseärenden plus ett mindre antal övriga ärenden till cirka 700 årligen totalt för alla kommunala lantmäterimyndigheter.

Varje ärende bedöms i genomsnitt kräva 2 timmar mertid jämfört med nuvarande arbetssätt (detta är naturligtvis mycket svårt att bedöma och en osäker uppskattning men uppskattningen bör i varje fall inte vara för låg).

Detta ger en årlig kostnad för alla kommunala lantmäterimyndigheter på:

$$700 * 2 * 590 = 826.000 \text{ kr}$$

Dessutom tillkommer licenskostnader för 18 ”Bryggan-kommuner” (2 licenser per kommunal myndighet):

$$18 * 2 * 23.000 = 828.000 \text{ kronor årligen}$$

Total årlig merkostnad i 5 år: $826.000 \text{ kr} + 828.000 \text{ kr} = 1.654.000 \text{ kr}$ årligen.